

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เทคโนโลยีทางการศึกษาในทัศนะทางพฤติกรรมศาสตร์นั้น เป็นทัศนะที่มุ่งเน้นในเชิงปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งได้พยายามทำความเข้าใจมนุษย์และศึกษาว่ามนุษย์เรียนรู้ได้อย่างไร แล้วจึงนำความรู้ตลอดจนวิธีการทางวิทยาศาสตร์และเครื่องมือเข้าไปประยุกต์แก้ปัญหาเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (เสาวนีย์ ศึกษาศาสตร์, 2528, หน้า 9-10) ในการศึกษาด้านเทคโนโลยีทางการศึกษานั้น อีบอช (Eboch, 1962 อ้างถึงใน เสาวนีย์ ศึกษาศาสตร์, 2528, หน้า 11) ได้ชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้เป็นสิ่งสำคัญในการเรียนการสอนซึ่งบุคคลจะเกิดการเรียนรู้ได้โดยเริ่มจากมีการรับรู้ข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ หลังจากนั้น จึงจำและเมื่อมีการคิดทบทวนข้อมูลที่จำไว้อยู่เสมอ ๆ จะทำให้เกิดเป็นความรู้ที่จะนำไปใช้ในการคิดแก้ปัญหาของบุคคลนั้นได้ (ฉลอง ทับศรี, 2540, หน้า 39) ดังนั้น ในการศึกษาว่ามนุษย์สามารถเรียนรู้ได้อย่างไร เพื่อนำไปประยุกต์แก้ปัญหาหรือเสริมสร้างการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นนั้น ต้องคำนึงถึงการจัดจำของบุคคลนั้น ๆ ด้วย เนื่องจากการจำ เป็นขั้นตอนหนึ่งที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้นั่นเอง เจตน์ จานทอง (2517, หน้า 11) กล่าวว่า ในการเรียนรู้ที่สมบูรณ์นั้นสิ่งหนึ่งที่จะขาดไม่ได้คือความจำ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมทางเชาว์ปัญญา หากปราศจากความจำ บุคคลจะไม่สามารถเรียนรู้สิ่งใดจากประสบการณ์หรือปรับความรู้ต่อสถานการณ์ใหม่ได้ (Norman, 1976 p. 88) การตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ก็จะเป็นไปตามการทำงานของสายใยแห่งระบบประสาทเท่านั้น นอกจากนี้ยังไม่สามารถวางแผนหรือแก้ปัญหาได้ ภาษา และการสื่อสารที่มีความหมายก็จะไม่เกิดขึ้นด้วย (Feldman, 1987, p. 171) และ ฉลอง ทับศรี (2540, หน้า 40) ยังกล่าวว่า การเรียนรู้ทุกประเภทมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความจำ ถ้าเราจำอะไรไม่ได้เลยจากประสบการณ์ที่ผ่านมา เราก็จะไม่สามารถเรียนรู้อะไรได้เลย และไม่สามารถแม้แต่จะสื่อความซึ่งกันและกันได้

ความจำเป็นพฤติกรรมภายใน (covert behavior) ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตและการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม (ชัยพร วิชาวุธ, 2520, หน้า 1) ความจำมีผลต่อการเรียนรู้ การใช้เหตุผล การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การใช้ภาษา การสร้างมโนทัศน์

(นิรมล ชยุตสาหกิจ, 2533, หน้า 96) หรืออาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมแทบทุกอย่างของคนเราผูกพันอยู่กับความจำกัดเวลา (ประหยัด ทองมาก, 2527, หน้า 62)

นักประสาทวิทยาพบว่า ความจำมีความเกี่ยวข้องกับการทำงานของสมองบางส่วน (Kagen & Julius, 1988, p. 52) ดังนั้น การศึกษาความจำจึงต้องอาศัยการพัฒนาของระบบประสาท แต่การอธิบายถึงความจำตามแนวการทำงานของเซลล์ของระบบประสาทเป็นเรื่องที่ซับซ้อนยุ่งยาก เวอร์นอนจึงแนะนำให้ศึกษาความจำในเชิงจิตวิทยา (Vernon, 1975, p. 15) ซึ่งนับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1875 เป็นต้นมา ได้มีผู้สนใจทำการศึกษาเชิงทดลองเรื่องความจำอย่างมาก โดยมีการพัฒนาแบบแผนการทดลองอยู่เสมอ และในการทดลองที่กระทำอย่างถูกต้องในระยะหลัง ๆ นี้ ส่วนใหญ่จะมุ่งความสนใจที่ความจำระยะสั้น (Norman, 1976, p. 97) เนื่องจากความจำส่วนนี้เป็นส่วนที่รับและทำความเข้าใจกับคำหรือข้อมูลที่บุคคลกำลังเกี่ยวข้อง เพื่อจะนำมาใช้ประโยชน์ในสถานการณ์ที่กำลังเผชิญอยู่ และเป็นส่วนที่มีอิทธิพลต่อการนำข้อสนเทศนี้เข้าสู่ความจำระยะยาว อันเป็นความจำถาวรอีกด้วย (Feldman, 1987, p. 174 ; Hamachek, 1990, p. 197)

แฮร์ริส กล่าวไว้ว่า หากต้องการศึกษาพัฒนาการทางด้านความจำ ควรศึกษาในกลุ่มวัยเด็กมากที่สุด เนื่องจากจะไม่สามารถใช้กลวิธีช่วยความจำด้วยตนเองได้ นอกจากนี้ เด็กยังไม่มีกรวางแผนเพื่อหลีกเลี่ยงการลืมข้อสนเทศด้วย (Harris, 1978, pp. 132-134) จากการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้ พบว่า มีการศึกษาถึงจำนวนข้อมูลที่ความจำระยะสั้นของคนปกติโดยทั่วไปสามารถเก็บรักษาข้อมูลไว้ในเวลาเดียวกันนั้นมีประมาณ 5-9 หน่วย (chunk) (ฉลอง ทับศรี, 2540, หน้า 41) สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินยังไม่มีหลักฐานข้อมูลว่าความจำชั่วคราวหรือความจำระยะสั้นมีความสามารถในการเก็บจำนวนข้อมูลในเวลาเดียวกันเป็นอย่างไร แต่พบว่า เด็กจะมีทักษะในการจำไม่ดี และมักจะจำอะไรได้ไม่นานนัก ซึ่ง โสภา ถินถนอม พบว่า ความสามารถในการด้านความเข้าใจ การใช้ความจำ การคิดคำนวณ และความสามารถด้านอื่น ๆ ที่ไม่มีภาษามาเกี่ยวข้องของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้นด้อยกว่าเด็กปกติทั่วไปด้วย (ชุติมา พรหมรักษา, 2542, หน้า 18-23)

ในขณะที่การเกิดการเรียนรู้และการจำได้นั้นจะต้องผ่านกระบวนการรับรู้ โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้าและประสาทสัมผัสที่ใช้เป็นประสาทนำในการรับรู้ คือ ประสาทที่เกี่ยวข้องกับการเห็นและการได้ยิน (ศรียา นิยมธรรม, 2541, หน้า 41-43) สำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น ไม่สามารถรับรู้โดยการฟังได้อย่างปกติเหมือนเด็กทั่ว ๆ ไป เนื่องจากสภาพอวัยวะทางการได้ยินไม่สามารถทำหน้าที่ได้อย่างสมบูรณ์และเป็นปกติ ดังนั้น ในการเรียนการสอนของ

เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนั้น รูปภาพจึงนับว่ามีความสำคัญเป็นอย่างมาก เนื่องจากการรับรู้ส่วนใหญ่มาจากการใช้ประสาทตา ฉลอง ทับศรี (2517, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ว่า รูปภาพเป็นสื่อการสอนหลักอย่างหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง โดยเฉพาะในการสอนเด็กเล็กในระดับประถมศึกษา เพราะรูปภาพในหนังสือจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนและช่วยให้จำเรื่องราวที่อ่านได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผู้วิจัยอีกหลายท่านที่พบว่า ภาพเป็นสื่อชนิดหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างการอ่านเนื้อหาในแบบเรียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถพัฒนาความรู้ที่เป็นนามธรรมให้เป็นรูปธรรมได้ ทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายขึ้น และในบางกรณีอาจใช้ภาพเพื่อเป็นสิ่งเร้าความสนใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียนที่กำลังเรียนอยู่ได้ (บุญยฤทธิ์ คงคาเพชร, 2526, หน้า 13 ; William, 1968, pp. 5-7) และในการนำภาพมาใช้กับผู้เรียนนั้นจากการวิจัย พบว่า ผู้เรียนในวัยเด็กนั้นจะชอบภาพลายเส้นและให้ความสนใจมากที่สุด (สุนันท์ จุฑะศร, 2509, หน้า 99) เพราะภาพลายเส้นเป็นภาพที่เขียนขึ้นโดยไม่มีรายละเอียดซับซ้อนแต่มีความชัดเจน นอกจากนั้น ยังสามารถผลิตได้ง่ายและประหยัด และจากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทยในระดับประถมศึกษาของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ใช้ในการเรียนการสอน การเรียนรู้คำศัพท์ และประโยคในภาษาไทย เพื่อจะสามารถใช้สื่อความหมายกับผู้อื่นได้นั้น พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ภาพวาดลายเส้นอย่างง่ายเป็นภาพประกอบในหนังสือแบบเรียน ดังนั้น ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ภาพวาดลายเส้นอย่างง่ายในการทดสอบความจำระยะสั้น

ในการศึกษาที่ผ่านมาของนักวิจัยหลายท่านสรุปว่า เพศและอายุนั้นมีผลต่อความจำระยะสั้น (memory span) ด้วย รายงานการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างช่วงความจำกับเพศได้ผลที่แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่พบว่าเพศไม่มีผลต่อช่วงความจำ กลุ่มที่พบว่าเด็กหญิงมีช่วงความจำยาวกว่าเด็กชาย และกลุ่มที่พบว่าเด็กชายมีช่วงความจำยาวกว่าเด็กหญิง (ดวงมน วงษ์จันทร์แดง, 2534, หน้า 53-57) สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างช่วงความจำกับอายุนั้นพบว่า เด็กที่มีอายุมากกว่าจะมีช่วงความจำยาวกว่าเด็กที่มีอายุน้อยกว่า และจากการศึกษาของบริตเคนเวิร์ด และ วินเซ็นท์ ยังพบว่า เด็กจะสามารถพัฒนาการจำอย่างรวดเร็วมากในช่วงอายุ 2-10 ปี และเมื่ออายุได้ 10 ปี ก็จะสามารถจำได้ดีพอ ๆ กับผู้ใหญ่ (อรุณี ฮวบเจริญ, 2521, หน้า 7)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับความสามารถของความจำระยะสั้น ในการเก็บจำนวนข้อมูลไว้ในเวลาเดียวกันของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ว่ามีความสามารถเป็นอย่างไร ซึ่งการทดสอบความสามารถทางด้านความจำของบุคคลนั้นมีวิธีการทดสอบ

ที่นิยมใช้กันมากหลายวิธี คือ การทดสอบการจำได้ (recognition) ทดสอบการระลึก (recall) หรือการทดสอบการเรียนรู้ซ้ำ (relearning) (Edwards, 1972, pp. 220-221) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ที่ผู้วิจัยจัดขึ้น วิธีการที่ใช้ทดสอบความสามารถทางด้านความจำโดยตรงคือ การทดสอบการจำได้ เพราะนอกจากจะเป็นวิธีการที่ใช้ทดสอบความสามารถทางด้านความจำโดยตรงแล้ว การทดสอบการจำได้ (recognition) ยังเป็นวิธีการที่ได้รับความนิยม และเป็นวิธีที่สามารถทำการทดสอบได้ง่ายกว่าการระลึก (recall) (Weisberg, 1980, p. 27) ซึ่งในการทดสอบความสามารถของความสามารถจำระยะสั้นครั้งนี้จะมีการควบคุมตัวแปรระดับสติปัญญาด้วย เนื่องจากระดับสติปัญญามีผลต่อความสามารถในการจำ โดยหลักทั่วไปก็คือ บุคคลยิ่งมีสติปัญญาสูงยิ่งมีความจำดี สามารถจับความหมายของสิ่งที่จะต้องจำได้ดีกว่า ซึ่งมีเอกสารและรายงานวิจัยจำนวนมากสนับสนุนข้อสรุปนี้ (Hunter, 1964 อ้างถึงใน ชัยพร วิชาวุธ, 2520, หน้า 53) ผู้วิจัยควบคุมตัวแปรระดับสติปัญญาโดยใช้วิธีการคัดเลือกโดยครูประจำชั้น เพื่อให้ได้เด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่มีสติปัญญาอยู่ในเกณฑ์เดียวกัน คือระดับปกติ และไม่มีประวัติความเจ็บป่วยทางสมองมาก่อน

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้ภาพวาดลายเส้นอย่างง่ายต่อความสามารถทางความจำระยะสั้นของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับชั้นประถมศึกษา จำแนกตามตัวแปรเพศ และระดับการศึกษา
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของเพศและระดับการศึกษาต่อความสามารถทางความจำระยะสั้นของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

สมมุติฐานที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เพศ และระดับการศึกษา มีปฏิสัมพันธ์กับความสามารถทางความจำระยะสั้นของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เป็นงานวิจัยพื้นฐานสำหรับผู้สนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความสามารถในการจำของความสามารถจำระยะสั้นของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินในระดับประถมศึกษา

2. ทำให้เกิดความกระจำขดัในองค้ความรู้เชิงทฤษฎีจิตวิทยาเกี่ยวกับความสามารถในการจำของความจำระยะสั้นในเด็กระดับประถมศึกษาที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน

3. เพื่อทำให้ทราบว่ผลของการใช้ภาพวาดลายเส้นอย่างง่ายที่มีต่อความสามารถทางความจำระยะสั้นแตกต่างกันตามเพศ ระดับการศึกษาหรือไม่ ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการเลือกใช้ภาพวาดลายเส้นอย่างง่ายให้เหมาะสมกับกลุ่มผู้เรียน

4. เป็นประโยชน์สำหรับครู-อาจารย์ ผู้ปกครองที่จะนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการจำของเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน เพื่อส่งเสริมทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้ดีขึ้น อันจะนำไปสู่ความสำเร็จในการเรียนของเด็กกลุ่มนี้ได้

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร ประชากรของการศึกษาค้นคว้านี้ เป็นเด็กรักเรียนชั้นประถมศึกษาโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี ทั้งเพศชายและเพศหญิง ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2544 จำนวน 171 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้านี้ คือกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากกลุ่มประชากร ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 164 คน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ประกอบด้วย

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

3.1.1.1 ชาย

3.1.1.2 หญิง

3.1.2 ระดับการศึกษา

3.1.2.1 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้น

3.1.2.2 ระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางความจำระยะสั้น

4. กิจกรรมการทดลอง โดยผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างดูสิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมายบนแผ่นกระดาษ B3 ซึ่งจะประกอบด้วยภาพเป้าหมาย 12 ภาพ ที่เป็นภาพวาดลายเส้นอย่างง่าย ภาพแต่ละภาพจะเป็นภาพที่จัดอยู่ในหมวดเดียวกัน ซึ่งสามารถแบ่งภาพทั้งหมดออกเป็น 5 หมวด โดยใช้ระยะเวลานำเสนอ 5 วินาทีต่อหนึ่งหมวดภาพ ตามผลการวิจัยของ วิชัย ลำไย ที่ได้ศึกษาถึงผลของการรับรู้ภาพที่มีเวลาในการนำเสนอภาพแตกต่างกันในเด็กนักเรียน

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการรับรู้ภาพของนักเรียนมีความแตกต่างกัน โดยเวลาที่ใช้ในการนำเสนอภาพ 5 วินาที และ 7 วินาที ให้ผลการรับรู้ภาพสูงสุดและให้ผลต่อการรับรู้ภาพเท่ากัน และหลังจากที่ระยะเวลาผ่านไป 30 วินาที จะให้นักเรียนทำแบบทดสอบในกระดาษคำตอบที่ผู้วิจัยเตรียมไว้ให้ โดยให้ทำเครื่องหมายในช่องหน้าภาพที่นักเรียนเคยเห็นมาแล้วจากการนำเสนอของผู้วิจัย ซึ่งแบบทดสอบนี้จะมีทั้งภาพเป้าหมายที่ผู้รับการทดสอบเคยเห็นมาแล้ว และภาพลวงที่ผู้รับการทดสอบยังไม่เคยเห็นมาก่อนปะปนอยู่ด้วย หากเด็กนักเรียนทำเครื่องหมายลงในภาพที่เป็นภาพเป้าหมายได้ตรงตามความจริงจะได้คะแนน 1 คะแนนต่อ 1 ภาพ และถ้าตอบไม่ตรงตามภาพเป้าหมายที่ผู้วิจัยนำเสนอไปก็จะได้คะแนน 0 คะแนน ซึ่งในกระดาษคำตอบ 1 แผ่น จะมีภาพอยู่จำนวน 24 ภาพ ประกอบไปด้วยภาพเป้าหมาย 12 ภาพ และภาพลวง 12 ภาพ

นิยามศัพท์

1. เด็กนักเรียน หมายถึง นักเรียนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2544 โรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี
2. เด็กบกพร่องทางการได้ยิน หมายถึง เด็กนักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาจังหวัดชลบุรี เป็นเด็กที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ 80 เดซิเบลขึ้นไป และสายตาสามารถมองเห็นได้ มีประวัติว่าสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียนได้ตามระดับพื้นฐานขั้นต่ำ สามารถเรียนร่วมกับเด็กคนอื่น ๆ ในชั้นเรียนได้ และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่างจากกลุ่มมากนัก ซึ่งจะไปตามการพิจารณาของครูประจำชั้นร่วมด้วย และเป็นเด็กที่มีระดับสติปัญญาปกติ
3. ความสามารถทางความจำระยะสั้น หมายถึง ความสามารถของผู้รับการทดสอบในการทำแบบทดสอบวัดความจำระยะสั้น หลังจากได้ดูภาพจากการนำเสนอของผู้วิจัย กำหนดหน่วยการวัดความสามารถทางความจำระยะสั้นเป็นชังก์ (chunk)
4. หน่วยวัดความสามารถทางความจำระยะสั้น (chunk) หมายถึง หน่วยภาพ โดยที่ 1 ภาพ เท่ากับ 1 chunk
5. แบบทดสอบวัดช่วงความจำระยะสั้น หมายถึง แบบทดสอบที่ประกอบด้วยสิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมายที่ผู้วิจัยต้องการนำเสนอเพื่อให้ผู้รับการทดสอบจำ และกระดาษคำตอบ
 - 5.1 สิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมาย หมายถึง ภาพวาดลายเส้นอย่างง่าย วาดด้วยปากกาสีดำชนิดถาวร บนแผ่นโป่งใสแผ่นละ 1 ภาพ ภาพที่นำมาวาดนำมาจากคำศัพท์ซึ่งเป็นคำรูปธรรมในหนังสือเรียนภาษาไทยชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่นักเรียนได้ผ่านการเรียนรู้มาแล้ว และสามารถพบเห็นได้ในชีวิตประจำวัน สิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมายมีจำนวน 5 ชุด ซึ่ง

แบ่งตามหมวดของภาพ ชุดหนึ่งจะประกอบไปด้วยภาพเป้าหมายจำนวน 12 ภาพ เพื่อให้ผู้รับการทดสอบดูและจำ

5.2 กระดาษคำตอบ หมายถึง เครื่องมือที่ใช้ในการวัดความสามารถทางความจำระยะสั้น ซึ่งจัดทำเป็นภาพวาดสี่ด้านบนพื้นกระดาษ A4 ซึ่งเป็นภาพวาดลายเส้นอย่างง่ายบนพื้นกระดาษ โดยมีทั้งภาพเป้าหมายและภาพลวงปรากฏอยู่ เพื่อให้ผู้รับการทดสอบทำการเลือกตอบเฉพาะที่เป็นภาพเป้าหมายที่ผู้รับการทดสอบเคยเห็นแล้วจากการนำเสนอสิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมาย กระดาษคำตอบมีจำนวน 5 ชุด และในแต่ละชุดจะมีจำนวนภาพ 24 ภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยภาพเป้าหมาย 12 ภาพ และภาพลวง 12 ภาพ

6. ภาพเป้าหมาย หมายถึง ภาพที่นำเสนอให้ผู้รับการทดสอบดู ซึ่งเป็นภาพเดียวกับภาพที่นำเสนอในขั้นตอนของการนำเสนอสิ่งเร้าที่เป็นภาพเป้าหมาย

7. ภาพลวง หมายถึง ภาพที่ใช้นำเสนอปะปนกับภาพเป้าหมายในขั้นตอนของการทดสอบความจำ ซึ่งเป็นชุดภาพที่ผู้รับการทดสอบไม่เคยเห็นมาก่อน